

H.C. BAILEY

A FEJEDELMI VACSORA

Megjelent a Rakéta Regényújság
1982/ 52 számában

Fordította: Keszthelyi Tibor

– Undorító! – mondta Reginald Fortune. – Ilyen szennyes fehérneműt ritkán láttam életemben. – Rosszkedvűen nézett a Bűnügyi Nyomozó Főosztály vezetőjére.

– Hát igen – ismerte el Lomas. – Mocskos egy alak. No és azok az ingeken levő foltok?

– Festék, kedves barátom – sóhajtott fel Fortune. – Olaj- és vízfesték. Meg étel- és italpecséték. Semmi, amiért izgatnod kellene magadat. Mire számítottál! Talán vérre?

– Semmire sem számítottam – válaszolta Lomas csendesen. – Csak a véleményedre voltam kíváncsi. Egy tudós szakember véleményére, aki esetleg olyasmire is felfigyel, amire más senki. Mert mi nem jutottunk semmire ezekkel az ingekkel.

– Mire kellene jutnotok velük? – kérdezte Fortune. – Egyáltalán miért ez a nagyfene érdeklődés egy festő iránt? Mert nyilván festő a pasas. Elkövetett valamit?

– Csak *eltűnt*. Csakugyan festőféle, ahogy mondod. A neve: Derek Farquhar. Tehetségesnek ígérkezett, volt is némi sikere néhány évvel ezelőtt, de azóta csak lefelé „ívelt” a pályája. Nem teljesen ismeretlen a rendőrség előtt – kicsapongó életmód meg efféle de soha semmi komoly ügy. Tíz nappal ezelőtt azonban egy nő bejelentette, hogy Mr. Derek Farquhar eltűnt. A férfi három hónapja kicsalt tőle némi pénzt, kábé ötven fontot. De a nő nem emiatt tett panaszt. Rendszeresen adott a pasasnak bizonyos összegeket – már csak ilyen a nő, és Farquhar ilyen férfi. A nőt az aggasztja, hogy ez után a bizonyos ötven font után a pasasnak

nyoma veszett. Tényleg furcsa eset. Tíz éven keresztül egy patkánylyukban élt a külvárosban. Ott három hónapja nem látták. Nem rá vall. Sohasem maradt hosszú időre távol. Afféle londoni léhűtő. Van némi jövedelme, valamilyen alapítvány járuléka, de a pénz egy ideje érintetlenül fekszik a bankban. Az augusztusi és szeptemberi járulékot fel sem vette. Ez aztán egyáltalán nem jellemző rá. Amikor Bell felügyelő fölment, hogy körülnézzen a lakásán, iszonyú rendetlenséget talált, meg ezt a halom szennyes fehérműt. Amit most megnéztem veled.

– Esetleges bűntényben reménykedve – dűnnyögött Reggie. – De hiába. Irtózatosan szennyes ingek, de semmilyen gatzettre utaló nyom. Sehol egy csöpp vér. Mindenféle festék igen, de vér nem.

– Tehát szerinted ezekből az ingekből nem lehet kiindulni?

– Ha egyebet nem találatok, ezekből aligha. Persze lehet, hogy egyebet nem is kerestetek.

– Köszönöm! – Lomas hangja fagyosan csengett. – Bell mindent átnézett. Különben be is hívom, beszélj vele.

Bell felügyelő vaskos dossziéval állított be.

– Mr. Fortune úgy véli, talán valamit nem vettél észre Farquhar lakásán – fogadta mosolyogva Lomas.

– Mindent összeszedtem, ami a legcsekélyebb mértékben használhatónak látszott. De azért szívesen meghallgatnám, mire gondol Mr. Fortune. Egyébként itt vannak a helyszínről készült fényképek is, meg egy leltár.

Reggie szemügyre vette a fényképeket, és végignézte a leltárt.

– Négy olajfestmény és tizenöt akvarell, keret nélkül – idézte a leltárból, és érdeklődő tekintetet vetett Bellre.

– Azt mondanám, ügyesek – vélekedett Bill. – Nem szépek, de nyilván kapósak. Már aki szereti a női aktokat meg efféléket. Gondolom, tisztességesen megélhetett belőlük. Bár egy műkereskedő, aki látta a képeket, fél dollárra se becsülte darabjukat. Azt mondta: ügyes bővlik. Én a művészethez mit sem értek. De hát ez számunkra nem is érdekes.

– No, ezt azért nem mondanám. Kirajzolódik belőle egy olyan ember egyénisége, aki nem arra használta fel a tehetségét, amire használhatta volna. Csak a könnyű pénzkeresetre... Egyebet nem találtak a lakásban?

– Néhány levelet, számlákat meg fizetési felszólításokat. Ott vannak a dossziében. Semmi olyat, amiből következtetni lehetne, hogy mire készült. Semmit, amin el lehet indulni.

Reggie felütötte a leveleknél a dossziét.

– Hát igen, ezekkel nem sokra lehet menni.

Felmutatott egy gyűrött, pecsétes papírlapot:

– Ezt hol találták?

– Egy piszkos, elnyútt sportzakó zsebében. Csak egy étlap. Nem tudom, miért őrizhette meg. A hátlapjára néhány arcképvázlatot firkantott. Talán azok miatt. Ízlés dolga. Nekem úgy tűnik, mintha ördögöket rajzolt volna.

– Igen, ezek valóban ördögi pofák – mormogta Reggie.

– Hagyományos Mefisztók, néhány vonással felvázolva.

Mind ugyanaz az arc volt, hol vigyori, hol mogorva, hol fintorgó változatban, mind fekete szemöldökkel, bajusszal és hegyes szakállal.

– Ügyes mesterember. Semmi több...

Reggie megnézte az étlapot is, és csodálkozva felkiáltott:

– Ejha! Érdemes meghallgatni!

Azzal felolvasta a francia nyelvű étlap tétéleit:

VACSORA

Articsóka olajban

Burgonya olajban

Hideg sertéshús uborkával

Majonézes langusztá

Kacsa párolt répával

Vésés omlett

Marhaszelet körítéssel

Krémsajt

Gyümölcs, piskóta

– Teremtő atyám! Ezt nevezem aztán vacsorának! – kuncogott Lomas.

– Nem értem – ráncolta a homlokát Bell. – Mond ez nekünk valamit? Azon kívül, hogy Farquhar egyszer jól megvacsorázott?

– De mennyi mindent evett! – horkant fel Reggie. – Articsóka olajban, hideg sertés, rák, kacsa, párolt répa és vesés omlett, meg marhasült és többféle desszert! Fejedelmi vacsora volt.

– Ami igaz, az igaz, de gyomor kellett hozzá – mondta komor ábrázattal Bell.

– Lehet, hogy nem is bírta, és abba pusztult bele – vélekedett Lomas. – Vagy öngyilkosságba kergették a gyomorgörcsök. Úgy kellett neki, ha ilyen falánk volt. No lám, Bell! Mr. Fortune mégis megoldotta a problémánkat.

– Én komolyan vettem az ügyet! – mordult fel ingerülten Bell.

– Ó, kedves Bell! – sóhajtott fel Reggie. – Én is úgy veszem. – Lomashoz fordult. – Nem vicc ez az étlap, hanem útmutatás. Szerintem Mr. Farquhart Bretagne-ban kell keresni.

Bell csodálkozott.

– Miből gondolja, uram?

– Egy ilyen vacsorát csakis egy bretagne-i vendéglőben szolgálhatnak fel. Hogyha ingyenc, lehet, hogy oda ment vissza.

Bell megdörzsölte az állát.

– Értem, örömmel mondhatom, hogy Bretagne-t nem ismerem. – Lomasra pillantott. – Szóval visszaadhatjuk az ügyet a franciáknak?

– Bárcsak azt tehetnénk – mosolygott Lomas. – Az ötlet nem rossz. Mondd, Reginald, meglepne, ha azt hallanád, hogy Párizs is arra kért bennünket, hogy kutassuk fel Mr. Derek Farquhart Angliában?

– Ejnye, ejnye – bámult rá Reggie. – Azt hittem, hogy csak a nő bejelentése miatt keressetek. Ez is arra utal, hogy Mr. Farquhar valamilyen kapcsolatban van Franciaroszággal.

– Lehetséges – vont vállat Lomas. – A lényeg az, hogy a franciák szerint Farquhar Angliában van. Dubois ma át is jön ez ügyben. Elviszem vacsorázni a klubomba. Jó lenne, ha te is velünk tartanál.

– Szó sincs róla – sietett a válasszal Reggie. – Dubois *nálam* vacsorázik. Veled együtt! Ha a klubodban vacsorázna elvesztené az angol intelligenciába vetett hitét. Ha van. És én kedvelem Dubois-t. Kellemes lesz megtárgyalni az ügyet egy racionális elmével. Szóval várlak benneteket. Fél nyolckor...

Lomas fölényes mosollyal dőlt hátra a székén. Nézte, hogyan fogyasztja el Reggie és Dubois azt a Crépes-Joannak keresztelt palacsintafantáziát, amelyet Reggie kreált.

Dubois megtörölte a bajszát.

– Ez igen – rebegte révülten.

Egy erősen ízesített piskóta után újabb vörös bor következett. Dubois nézett, szaglászott, ízlelt, és a tekintete megtelt hálával.

– Pompás bor, barátom – sóhajtott fel. – Paulliacból való, ugye? Netán múlt századi?

– Majdnem – válaszolt Reggie szerényen. – 1900-as Mouton Rothschild.

Dubois széles ábrázata felragyogott.

– Ejha! Túl jó az öreg Dubois-nak!

De azért nekiláttak a vörösbornak...

Lomas fészkelődni kezdett.

– Most már talán rátérhetnénk a tárgyra. Elvégre nem a Mouton Rothschild miatt jött át Angliába.

Dubois bólintott.

– Igaza van. Hát akkor talán kezdem az elején. Egy Max Weber nevű úrral. Az a fajta ember, akit nyereszkeskedőnek szoktak nevezni, gazdag, de különben rendes fickó. Egy évvel ezelőtt nősült, csinos hölgyet vett feleségül. Egy volt színésznőt, a szép Clotilde-ot. Semmi rosszat nem lehet rá mondani. Boldogan élnek egy luxuslakásban. Két héttel ezelőtt azonban észrevették, hogy az asszony hálószobájából eltűnt néhány ékszer. Nem mind, amit Weber-től kapott, hiszen a legértékesebbeket a bankban őrzik, de az eltűnt gyémántok értéke így is ötszázezer frank. Weber eljött a Suretére, és feljelentést tett. És mire jutottunk? A személyzet

hosszú évek óta áll Weber szolgálatában: tagjai el vannak ugyan kényeztetve és gondtalanok – de nem gazemberek. Betörésnek semmi nyoma. Ám egy nappal azelőtt, hogy az ékszerek eltűntek, egy férfi csöngetett be a Weber lakásba, Madame Weberet kereste. Azt a választ kapta, hogy nincs otthon. Ami igaz is volt. Mellesleg Weber inasának nem tetszett az idegen. Ahogy mondta, amolyan „zavarosban halászó” ember benyomását keltette. Úgy nézett ki, mintha a Quartier Latinból szalajtották volna, afféle léhűtő művésznek vagy minek.

– Ez még nem ok a gyanúra – jegyezte meg Lomas.

– Csak türelem. Egy ilyen alak könnyen ismerhette a szép Clotilde-ot, mielőtt Madame Weber lett belőle. Nos, amikor ez az úr nem nyert bebocsátást Weberékhez, ott maradt a közelben. Egy házmester látta őt a környéken ténferegni, elég sokáig. Elképzelhető, hogy kifigyelte, mikor nincsenek otthon Weberék, mikor lazít a személyzet, és valamilyen úton-módon besurrant a lakásba, hogy elemelje az ékszereket. Más nyom, amelyen az ékszerek után elindulhatnánk, egyszerűen nincs. Elkezdjük hát keresni a gyanús alakot az inas személyleírása alapján.

– Amit nekünk is megküldték – jegyezte meg Lomas.

– Igen, mert az a gyanúnk, hogy Angliába jött. Több okból is. Először is azonosítottuk a személyleírás alapján. Kövérkés, sötét bőrű, sötét hajú, pofaszakállas férfi, kiálló szemfogakkal, a járása tipegő. Elég jól beszél franciául, de nem anyanyelvi fokon. Narancsszínű, bőre szabott zakót visel, és széles karimájú, fekete puhakalapot. Kiderült, hogy egy ilyen külsejű férfi a St. Lazare állomáson felszállt egy Dieppe felé induló vonatra – vagyis feltételezhető, hogy Angliába akart jutni. De ez még nem minden.

Körülnéztünk a Quartier Latinben és megtudtuk, hogy a leírásnak megfelelő férfi egy-két napja megfordult a negyed kávézóiban. Jól emlékeznek rá arrafelé, mert ismerték még festő-növendék korában, jó tíz évvel ezelőtt. Úgy hívták, hogy Farquhar, Derek Farquhar, és angol volt. – Dubois megpödörte a bajsztát. – Ezért vettem magamnak a bátorságot, hogy megkérjem Mr. Lomast, keresse meg nekem ezt az embert Angliában.

– Igen. Indokoltnak látszik a kérése – dünnyögte Régeié. – Bár...

– Ó, Reginald – nevetett Lomas miért nem fejezed be a mondatot? Tudniillik, kedves Dubois, Reggie a fejébe vette, hogy Farquhar valahol Bretagne-ban barangol.

– Tényleg? – vont a föl a szemöldökét Dubois. – Akkor ön talán messzebbre lát, mint én. Hadd halljam, miért gondolja ezt?

– Ó, inkább csak megérzés – dünnyögte Reggie, és beszámolt a bőséges vacsora étlapjáról.

– Kétségtelen, hogy egy ilyen vacsorát csakis Bretagne-ban szolgálhattak fel – bólintott Dubois. – Lehetséges, hogy Farquhar nem sokkal ezelőtt járt ott. És ha igen? Festő volt, Franciaországban tanult, és Bretagne-ban mindig nyüzsögnek a festők.

– Persze ön nem látta az arcokat az étlap hátán. – Reggie elővette a noteszát, és néhány vonással fölrajzolt egy fekete szemöldökű, fekete szakállas arcot. – Ilyenek voltak.

– Az ördög!

– Ahogy mondja. Az operák és álarcosbálok ördöge. A megszokott Mefisztó. Akit az ön által keresett Mr. Farquhar Biretagne-nyal társít. Nyilván nem ok nélkül.

– Kedves Fortune! – Dubois széles ábrázatán kötekedő mosoly jelent meg. – ön túl messzire megy a megérezésével. Kis dologból túl nagyot csinál. Végére is, ördögöket rajzolni megszokott jelenség – vicclapjaink tele vannak az ördög meg a szép nő motívumaival. És maga is mondja, hogy ez a Farquhar gyakran festett szép nőket. Ez itt pedig egy nagyon is hétköznapi ördög.

– No persze, a racionális elme – mondta csendesen Reginald.
– ön csakis ésszerűen tud gondolkodni, Dubois. Mégis... Nincs valami közük Weberéknek Bretagne-hoz?

– Egyáltalán semmi, kedves barátom! – mosolygott Dubois elnézően. – Ha elhagyják Párizst, Monte Carlóba vagy Aix-be utaznak, és nem a minden kényelmet nélkülöző Bretagne-ba, efelől bizonyos lehet. Már megbocsát, de az ön étlapjában semmit sem találok, ami megváltoztatná a véleményemet, hogy Angliában kell keresni Farquhart. Rendkívül sajnálom, hogy nem ért egyet velem.

Szomorúan csóválta a fejét.

– Szerintem is csak Anglia jöhet szóba – állapította meg Lomas. – Ne törődjön Fortune-nel, kedves barátom. Túlságosan elragadja a fantáziája. Már beindítottam a gépezetet. Szétküldtük Farquhar személyleírását, köröztetjük őt is, meg az ékszereket is. Átfésüljük a baráti körét s a szokott tartózkodási helyeit. Mindent elkövetünk, hogy megtaláljuk.

A társalgás a továbbiakban a borokról folyt, s mikor Lomas eltávozott Dubois-val, az utcán mosolyogva megkérdezte a franciától:

– Ugye, érdekes egy fickó ez a Fortune? Kitűnő elme, de túl erősen működik a fantáziája.

– Mint a művészeké. Valóságos művészlélek. Be kell vallanom, elgondolkoztatja az embert, vajon nem indokoltak-e a megérzései.

Amikor Reggie e megjegyzéséről később tudomást szerzett, úgy vélte, ez a legnagyobb bók, amelyet életében kapott valakitől, aki nem a felesége. És úgy gondolta, hogy meg is érdemli.

Néhány nap múlva házi marionettszínházában éppen Don Juan tragédiájának színre vitelével foglalkozott – „Lord Byron versei, Reginald Fortune szövege és zenéje” –, amikor megszólalt a telefon.

– Közölnivalóm volna, Reginald. Ráérsz egy pillanatra? – érdeklődött a telefonban Lomas. – Talán érdekel a dolog.

– Nem nagyon valószínű. De azért mondd csak, amit mondani akarsz.

– Attól tartok, Reginald, hogy rosszul fog esni, amit mondok. Csalódást kell okoznom neked. Nyomára bukkantunk Farquharnak. De nem Bretagne-ban...

Reggie megőrizte nyugalmát.

– Persze hogy nem ott – sóhajtott. – Ott meg sem próbáltátok keresni. Se te, se Dubois.

A drót túlsó végén ironikus volt a hang.

– Ugye, te sohasem tévedsz, Reginald? Hát persze hogy nem. Mindig csak a másik. De akármilyen furcsa, Farquhar nem Bretagne-ba ment, hanem Westshire-be. Így hát nem találhattuk meg másutt. A mi képességeinknek is van határa.

– Van bizony. *C'est brutal, mais ça marche*. Otrombán ugyan, de haladtok – néha úgy, mint az első gépkocsik. Mit tudott felhozni mentségére a pasas?

– Nem kérdezhettük meg. Még nem kaptuk el. Mi?... Halló!!

– Bocsáss meg! Elragadtak az érzelmeim. Fölzokogtam a meghatottságtól. Ó, Lomas! Megtaláltad őt ott, ahol tudtad, így hát nem találtad meg. Eredmény semmi, de te vagy a tökéletes rendőr...

– Az eredmény teljesen kielégítő – vágott vissza Lomas.

– Világosan felismerték. Lyncombe-ban tartózkodott. Újra meglépett. Bizonyára rájött, hogy a nyomában vagyunk. De elkapjuk. Átfésülik a környéket. Bell már lement Dubois-val.

– Pompás. Jól zárjátok be az ajtót, ha a ló már nincs az istállóban. Megyek én is. Hadd lássam a hadműveletet. Az ilyesmi növeli a szememben a rendőrség tekintélyét.

Mire a hold a tenger fölé emelkedett, Reggie kocsija befutott Lyncombe-ba. Az elegáns nyaralóhely szállodatömbjei és a jómódba visszavonultak villái még nem semmisítették meg teljesen a mézskősziklák és a tengeröböl szépségét.

Reggie a legmodernebb szállodában vett ki szobát, megfürdött, megvacsorázott, és már az erkélyen szívta a pipáját a krizantémtól és a tengertől illatozó langyos levegőben, amikor megjelent nála Dubois és Bell.

– Aha! – üdvözölte Reggie-t Dubois. – Szóval mégsem Bretagne-ba utazott, kedves barátom.

– Nem, nem. A magasabb értelem szavát követve ide jöttem. Mire jutottak?

– Ráleltünk Farquhar nyomára, efelől semmi kétség. Feltűnő, hogy a saját nevén szállt meg. A szállodában felismerték a fényképéről. Biztosak benne, hogy ő volt az. Ami azt illeti, jól megjegyyezhető arca van. Afféle nyúlarc.

– Az azonosítással semmi hiba – szólt közbe nagy hangon Bell.
– De sajnos megint meglépett, Mr. Fortune. Lóhalálában távozott a szállodából, minden cókémóját hátrahagyva. Vagy tíz napig lakott ott, egy fityinget sem fizetett, a cókémója meg fabatkát sem ér – ócska bőröndjében csak piszkos ingeket találtak.

– Szent isten! – kiáltott fel Reggie. – Ugye nem kell megint átvizsgálnom őket?

– Nem kérem rá, uram. Semmi okunk feltételezni, hogy történt volna vele valami. Egyszerűen távozott, és nem tért vissza. Három nappal ezelőtt. El sem tudom képzelni, mit akarhatott erre felé. Ha a párizsi szajréjával menekült ide, miért jelentkezett be a saját nevén? És ami még érthetlenebb: miért szelelt el? Nem sejtette, hogy keressük. Nem is kerestük még, amikor meglépett.

– Elsieti a következtetésit, kedves barátom – mondta Dubois.
– öntől persze hogy nem volt mit félnie. Csakhogy a vonal másik vége Párizs. Egy párizsi barátja figyelmeztethette, hogy a rendőrség keresi.

– No jó – engedett Bell. – Elképzelhető. De miért kockáztatta, hogy a szállodai személyzet felfigyeljen rá? Fizetés nélkül távozott. Ez is butaság volt a részéről, tömény butaság. Egy rakás pénze kellett hogy legyen, ha megkaparintotta azokat az ékszereket. A fizetés nélküli távozás csak arra volt jó, hogy azonnal feljelentsék a rendőrségen.

– Az a gyanúm, hogy nem ok nélkül jött egy ilyen elegáns nyaralóhelyre – mondta Reggie. – Meg kell tudni, mit csinált itt, hiszen-csak nem ült folyton a szállodában a tíz nap alatt. Ez nem lehet nehéz, Bell. Bizonyára felfigyeltek rá, hiszen feltűnő jelenség lehetett egy ilyen környezetben. Ne csak azt keressék, hogy jelenleg hol van, hanem azt is, hogy hol és kinél járhatott Lyncombe-ban, amíg itt volt. Próbálják meg. Jó éjszakát.

Másnap délután, amikor Dubois és Bell visszatért, ugyanott találta Reggie-t az erkélyen, teázott, s éppen eperdzsemet kent az első szelet kalácsra.

– Mi az? Tegnap este óta ki sem mozdult innen? – kérdezte Dubois.

– Csak végigsétáltam az öböl partján. És vissza. De önök bizonyára dolgoztak helyettem is. Van valami újság?

– Bellnek vannak bizonyos értesülései – felelte Dubois. – Mondja el Monsieur Fortune-nek, öregem, mit tudott meg.

– Nos – kezdte Bell –, körülbelül egy hete, vagyis három-négy nappal az eltűnése előtt, közelebbről nem határozható meg az időpont, Farquhar becsengetett az egyik itteni házba. Akárcsak Párizsban, Weberékhez. Semmi kétség, hogy ő volt, hiszen ahogy ön is mondta, olyanfajta fickó, akire felfigyelnek. A ház, ahova becsengetett, egy idős úr, Lane Hudson háza. Évek óta lakik itt. Azt mondják, igen gazdag. Dél-Walesben szerezte a vagyonát, és ide vonult vissza. Nyolcvan felé jár, talán már be is töltötte. Félig béna, a házban és a kertben tolószékben közlekedik. Láttam és beszéltem is vele. Szellemileg teljesen friss.

Olyan, mint egy meghízott múmia. Csak ül a székében, a semmit bámulja, halkán és rekedten beszél. Azt mondja, sohasem hallott Farquharról. Arról sem tud, hogy a házában járt volna. Ez nem is csoda, hiszen azt az utasítást adta a személyzetnek, minden ismeretlennek mondják azt, hogy nem érzi jól magát, nem fogad senkit. Nem is csodálom. Én se szeretném, ha úgy néznék ki, mint ő, hogy idegenek állítsanak be hozzám és megbámuljanak. Érzékeltettem vele, miféle ember Farquhar, és erősen figyeltem, de a szeme sem rebbent. Megismételte, hogy senki hasonló személyt nem ismer, és én hiszek neki. Azt mondta, hogy a fickó nyilván kéregetni jött, az ilyesminek gyakran ki van téve. A lényeg az, hogy Farquhar kétségtelenül nem találkozott az öreggel. Ezt a komornyik és az ápolónő is megerősítik. Farquhart a komornyik utasította el; azt mondja, amit az öreg, hogy akadnak néha kellemetlenkedő koldusok. Így hát tulajdonképpen ez is zsákutca.

– Igen. Ahogy mondja. De azért meglehetősen furcsa, hogy Farquhar bebocsátást kért egy gazdag, béna vénemberhez, aki sohasem hallott felőle. Ezen érdemes elgondolkozni. Mr. Farquhar furcsán válogatja meg az embereket, akiknél látogatást tesz. Próbálkozik egy szépséges párizsi hölgnél, aki férjhez ment egy gazdag emberhez, meg egy ugyancsak gazdag öreg és magatehetetlen walesinél, aki a sír szélén áll. Egyikük sem találkozik Farquharral, sőt azt állítják, hogy még csak nem is ismerik. Ugye, Mr. Lane Hudson egyedül él, illetve csak a személyzettel?

– Úgy van, uram – bólintott Bell. – Régóta özvegy. Egyetlen gyermeke van, a lánya, meg egy fiúunokája. A lánya kétszer ment

férjhez, először egy Tracy nevű emberhez, s aztán bizonyos Mr. Bernalhoz. A fiú az első házasságából való. Több gyerek nincs.

– Maga aztán kitette a lelkét, Bell – mosolygott Reggie.

– Hát összeszedtem, amit csak lehetett – válaszolta Bell elégedetten, de gondterhelten. – Persze nem tudtam, mit keresek. És semmit sem tudok kezdeni azzal, amit találtam. Bernalék meglehetősen rendszeresen járnak ide, mármint Mr. és Mrs. Bernal, a gyerek nélkül. Nemrégiben is voltak az öregnél. A szokásos őszi látogatáson. Nála voltak akkor is, amikor Farquhar jelentkezett, és utána szerdáig maradtak. Farquhar egy nappal ezután, csütörtökön tűnt el. Farquhar nem Bernalékkal akart találkozni, ők nem is látták, a személyzet szerint. De hát Bernalék úgylátásukból kilógnak a dologból. Nesze semmi, fogd meg jól.

– Igen, hiába fáradoztak – dünnyögte Reggie.

– Megtettük, amit tehattünk – vont a vállát Dubois. – Egyetlen módszerünk: haszontalan ismeretanyag fölhalmozása. A mi mesterségünkben lassan halad az ember, barátom. Gyűjtjük a tényeket, csak gyűjtjük, gyűjtjük, és szerencsés esetben szából egyet ha felhasználhatunk.

– Igen. Ahogy mondja – hagyta rá különösebb meggyőződés nélkül Reggie. – Hol laknak Bernalék, Bell?

– Franciaországban, uram.

Reggie kerekre nyitotta a szemét.

– Aha! – fintorgott Dubois, és reá szegezte az ujját.

– Helyben vagyunk, ugye? Az egyetlen, ami fontos, igaz? Franciaországban! És Bretagne is Franciaországban van! De, sajnos, kedves Fortune, Bernalék nem Bretagne-ban laknak.

Ellenkezőleg: délen, Cannes-hoz közel. Ott laknak, mióta is... a házasságkötésük óta. Jól mondom? – fordult Bellehez.

– Igen – felelte Bell. – Még az első férjével ütötte föl a tanyáját ott a hölgy. A férfinak ugyanis délen kellett élnie, ment gázmérgezést szenvedett a háborúban.

– Látja? – vigyorgott Dubois. – Ez is csak haszontalan ismeretanyag. Az ön bretagne-i víziója mögött még mindig nincs semmi.

– Ki tudja? – mormogta Reggie.

Nem kecsgettette remény, mégis lelkiismeretesen próbálkozott. Kérésére Bell még aznap érdeklődött a Hudson villában, hogy merre található Bernalék, de csak cannes-i villájuk címét tudták megadni. Mindenki úgy tudta, hogy autón indultak haza. Dubois-t megfőzte, hogy sürgönyözzön Cannes-ba, ahonnan az a válasz jött, hogy a Bernal villa zárva, a házaspár kocsin elment valahová, talán Touraine-ba, a gyerek meg bentlakásos iskolában van valahol, nem tudni, hol.

– Meg vagyunk lóve! – summázta a helyzetet Dubois.

– Nincs mit tennünk.

– Ma már semmiképpen sincs – ásított Reggie. – Én fekszem is le.

– Hogy Bretagne-ról álmodják, ugye?

– Nem szoktam álmodni – morgott Reggie.

Éjjel fölrázták. Megdörzsölte a szemét. Dubois arcát látta az ágya fölé hajolni.

– A szentségit! – nyögött fel Reggie. – Mi van? Nem várhatott reggelig?

– Nem bizony, barátom. Megtaláltuk, amit kerestünk. Legalábbis azt hisszük. Néhány halász, aki az este vízre szállít, egy hullát talált a sziklákon a Nagymama-öbölben. Jöjjön. Bell szeretné, ha ön is megnézné.

– Jókor! – nyögött fel Reggie, és kikászálódott az ágyból.

A hullaházban Bell egy fehér lepedővel letakart holttesthez vezette őket.

– Íme, uraim – állt félre. – A ruhája tényleg olyanféle, mint Fairquharé lehetett. Narancsszínű zakó és szürke flannadrág. Ami a bennük levő embert illeti, nem tudom.

Reggie hátrahajtotta a lepedőt az arcról, vagyis arról, ami megmaradt belőle.

– Az áldóját! – horkant föl Dubois. – Haraptak a halak.

– Önöknek hagyom – szólt Bell rekedten. De Dubois is távozott.

Odakint már sütött a nap, szellő borzolta a tengert, a völgyekből a part felé úszott a pára, amikor Reggie kilépett a hullaházból.

Visszahajtott a szállodába, megborotválkozott, megfürdött, és felhívta a rendőrséget. Bell és Dubois a szobájában találták, jó étvággal fogyasztotta a sült sonkát rántottával.

– Irigylem, istenemre, irigylem – vágott Dubois egy grimaszt.
– Még a látottak után is van étvágya.

– Ilyen a természetes ember – felelte Reggie. – Nos, a holttest Mr. Farquharé, az kétségtelen. A kiálló szemfogakat például nem rongálták meg a halak. Meg a test egyéb jellemzői is, igen, a haj, a bőrszín, a méretek s a többi, mind megegyeznek. Mr. Farquhar három-négy napot töltött a tengerben. Ez egybevág az eltűnés

időpontjával. A halál oka: fulladás. A halál beállta előtt azonban súlyos zúzódások keletkeztek a fejen és a testen. Lehet, hogy ütéstől, lehet, hogy az eséstől erednek. Ahogy lezuhant a sziklákra. Bizonyosat nem lehet tudni. Ennyit mond az orvosi jelentés.

– Ott vagyunk vele, ahol a part szakad! – kiáltott fel Dubois. – Lehet választani: gyilkosság, öngyilkosság vagy baleset.

– Ki tudja? – Reggie hámozni kezdett egy almát. – Találtak valamit a zsebében, Bell?

– Rengeteg pénzt, uram Semmi egyebet. A bankók eláztak ugyan, de azért fel lehet ismerni őket. Van köztük ötvenes is. Lehet vagy öt-hatszáz font. Tehát nem rabolták ki.

– Clotilde ékszerei ugyan többet érnek – jegyezte meg Dubois –, de ez mindenképpen több pénz, mint amennyije annak az éhenkórász festőnek lenni szokott. Most hogyan tovább? Azt hiszem, mehetünk vissza Londonba.

– Ha már itt vagyunk, kíséreljünk meg valamivel többet megtudni, mielőtt visszamennénk. Élve a helybeliek ismereteivel. Mondja, Bell, van valami elképzelése a maga halászáinak arról, hogy hol pottyan a vízbe valaki, akit a tenger a Nagymama-öböl szikláira vet ki?

– Van! – Bell láthatóan élvezte a kérdést. – Érdeklődtem felőle, uram. Feltéve, hogy a szárazföldről került a vízbe, úgy vélik, a Shag Nôse tájékán történhetett. Ez egy szikla, a várostól nyugatra. Az embereim most vizsgálják a terepet, és kérdezősködnek.

– Messze van? – kérdezte Reggie.

– Két-három kilométerre.

– Ó, Bell! – horkant föl Reggie, és hátralökte a székét.

– Gyerünk!

A Shag Nôse meredeken ereszkedett alá a tenger felé, a tetejét süppedős gyepreteg fedte, ritkás cserjével és satnya tövises rekettyével.

– Brrr... Barátságtalan vidék – panaszkodott Dubois.

– Ugyan minek jött volna ide Farquhar? Nem olyan ember volt, aki... hogy is mondják?... a széles távlatokat kedveli.

– Valami oka csak lehetett – dörmögte Reggie.

– Csak az lehetett, hogy titkos találkája volt itt valakivel, aki a pusztulását kívánta. De ki? A béna öregember nem lehetett. Sem pedig a veje. Bizonyíték van rá, hogy ő Farquhar eltűnése előtt távozott.

– Így igaz – szólalt meg határozottan Bell. – Bernal és a felesége előző este távozott.

– Hát igen – vont vállat Dubois. – Persze ez még nem tökéletes alibi. Autón távoztak. Vissza is jöhettek úgy, hogy senki sem vette észre. De azért alibi, amely megingathatatlanak látszik, hacsak nincs különös szerencséje, kedves Bell, az pedig, úgy látszik, nincs.

– Nem könnyű eset. Nem bizony – mormogta Reggie.

– Mégis... Még nem vizsgáltunk meg minden lehetőséget. Lyncombe a tengerparton fekszik. És ez nem lényegtelen. Jó lenne tudni, nem futott-e be ide egy hajócska Franciaországból, amíg Farquhar élt.

Dubois felkacagott.

– Csodálatos! Hogy ön mennyire megszállottja az eszméjének, kedves barátom! Egy hajó Bretagne-ból, ugye? Az aztán mindent

megoldana. Farquhar volt olyan szíves, és idejött, hogy találkozassanak vele, és megölhessék holmi bretonok. És hogy addig se unatkozzék, azzal ütötte agyon az időt, hogy felkeresett egy béna milliomost...

– Én ezen nem nevetnék – tiltakozott Reggie. – Mondja, Bell, körülnéztek a Shag Nôse tövében?

– Néhány emberem épp most fészüli át ott lenn a partot.

– Nagyon helyes – mosolygott Reggie, és a meredély széléhez sétált.

Ide-oda mászkált egy darabig, majd hasra feküdt, és úgy nézett le.

Két rendőr kutatott a szikla tövében, minden hasadékba bekukkantva... Az egyik eltűnt egy párkány alatt, újra előbukkant, körülnézett, aztán megint eltűnt... Amikor újra láthatóvá vált, valamit tartott a kezében.

– Az áldóját! – rikkantott Dubois. – Lehetséges volna, hogy végre ránk mosolygott a szerencse?

– Nem – állt föl Reggie. – Bármi legyen is az, amit talált, nem a szerencse, hanem a kitartás jutalma. Bell mérhetetlen szívósságáé.

A rendőr kifulladásra ért föl a szikla tetejére, és egy átnedvesedett füzetet nyújtott Bell felé.

– Ez volt minden odalenn – lihegte. – Semmi egyebet nem találtunk.

Egy vázlatfüzet volt. Bell átnyújtotta Reggie-nek. A füzet első lapján szálkás betűkkel Derek Farquhar neve állt.

– Hát akkor tényleg innen zuhant le – vélte Bell és a füzet akkor hullott ki a zsebéből, amikor nekiütődött a szikla tövének.

– Nyilván. – Dubois hangjából hiányzott a lelkesedés.

– Akkor most annyit tudunk, amennyit már egyébként is kitaláltunk. Vagyis semmit.

Reggie nekilátott szétválasztani a füzet nedves lapjait. Farquhar ceruzája főleg arc- és alakrészleteket örökített meg, és olyan jeleneteket, amelyek megragadták nem éppen polgári képzeletét: egy részeg lányt, egy ízléstelen színpadi táncjelenetet, illetlenségek különböző variációit. Aztán fürdőző nők és férfiak parádéja következett, nem kevésbé ízléstelen de alaposan kidolgozott figurák voltak.

– Ezekkel se megyünk sokra – jegyezte meg Dubois.

– Ki tudja? – dörmögte Reggie, és tovább lapozott.

A következő vázlat táncoló gyermekeket ábrázolt, kisfiúkat és kislányokat. Volt valami patetikus és groteszk a rajzban. A gyerekek egy óriási szobor körül táncoltak. A szobor otromba női alakot ábrázolt, visszataszítóan kövér, kifejezéstelen, buta arccal. A nőn nem volt ruha, de egy elnagyolt vonal valami nyakláncot sejtetett.

– Nofene! – kiáltott fel Dubois. – Ez aztán különös.

Reggie nem válaszolt. Egy darabig még a gyerekeket meg a szobrot bámulta, aztán megborzongva továbblapozott a vázlatfüzetben. Ismét néhány arcrészlet következett, aztán csúfondáros rajzok Lyncombe erkölcséről: a tengerparton szatírok tologattak nyugágyban pihenő nimfákat, és nimfák tologattak szatírokat. Reggie visszalapozott a táncoló gyermekekhez meg az óriási női szoborhoz, és mereven nézte a rajzot. Váratlanul megszólalt:

– Hogy érünk a leghamarabb Bretagne-ba? London-Párizs, repülővel, igaz? Akkor gyérünk!

Dubois csodálkozva kérdezte:

– Hol találta meg ebben is Bretagne-t?

– A szoborban – válaszolta kurtán Reggie. – Ilyen szobrot csak Bretagne-ban lehet látni, sehol másutt. Ezt nem Farquhar pizkos képzelete találta ki. Láttá! És valamit jelentett neki. Fogadni mernék, hogy látta a gyerekeket is.

– Ez nekem túl magas. Persze nem az első eset. Szóval ez egy bretagne-i szobor? Azokra a régi izékre gondol az álló kövek, a menhirek meg a kőasztalok között? Egy primitív istennőszobor lenne? Az ördögbe is! Nem olyannak hittem Farquhart, mint akit az őskori leletek érdekelnek. És a gyerekek! Mit jelenthetnek a gyerekek azon a rajzon?

– Ha én azt tudnám – sóhajtott panaszosan Reggie. – Mindenesetre Bretagne-ba megyek. Megkeresem a szobrot és esetleg a gyerekeket. Közben Bell derítse ki, hogy kikötött-e Lyncombe-ban francia hajó, és jól tenné, ha megkerestetné Bernalékat, a gyerekekkel. Weberéknek van gyerekük?

– Ugyan! – nevetett Dubois. – A szép Clotilde nem anyatípus.

– Kár. Mégis... Megengedi, hogy egy pillantást vessek Weberékre, mikor átutazunk Párizson!

– Hát hogyne. Kedves barátom, az történik, amit ön akar. Én semmit sem értek, de igazán semmit, tehát önre bízom magam. – Vágott egy fintort. – Mi egyebet tehetnék? Ez az ügy ihletet igényel. És én azzal sohasem rendelkeztem.

– Én sem – méltatlankodott Reggie. – Nem ihlet ez, csak megérzés. Mondtam már. Aminek az önök rációja magasan fölötte áll...

Másnap délelőtt Weberék szalonjában ültek. Lenyűgöző fényűzéssel berendezett szalon volt: tükrök, aranyozás, márvány, malachit. Weberék azonban, akik kart karba öltve jelentek meg, egyszerűen voltak öltözve. A szép Clotilde – egy barna, üde teremtés – ékszert nem viselt, csak egy gyöngysort, s dísztelen fekete ruha volt rajta. De feketében volt Weber is.

Örömmel fogadták Dubois-t. Kikérdezték. Mit tud mondani? Úgy hallották, hogy azt a nyavalyás Farquhart holtan találták Angliában. Megtaláltak nála valamit az ékszerekből?

Semmit, tájékoztatta őket Dubois. De tény, hogy Farquhamál több pénz volt, mint amennyi az efféle léhűtőknél lenni szokott. Lehet, hogy eladta az ékszereket.

Clotilde kétségbeesetten az égnek emelte a karját. Weber szitkozódott.

Dubois sajnálkozott. De hát mit lehet tenni? El kell ismerniök, hogy angol kollégái nagyon gyorsan Farquhar nyomára bukkantak. Amit az angol rendőrség most kideríteni igyekszik, és joggal, az az, hogy Farquhar vajon miért éppen a Weber lakásból rabolt. Talán ismerte őket?

Weberék bosszúsan válaszoltak. Mi értelme egy ilyen kérdésnek? Nekik nincsenek tolvaj ismerőseik. Ami pedig azt illeti, hogy miért éppen őket szemelte ki, hát egy tolvajnak nyilván oda kell mennie, ahol van valami lopnivaló, róluk meg, nos, róluk ezt tudják. Weber önelégülten mosolygott a feleségére, aki viszonzta a mosolyt.

– Hát persze. Monsieur és Madame Weber mindenki ismeri – hajolt meg Dubois. – Én azonban Farquharról szeretnék többet tudni.

Weberék fölháborodtak. Hogyan képes Dubois föltételezni, hogy ők bármit is tudhatnak egy ilyen alakról?

– Ó, ismeretségről szó sincs – szólt közbe gyorsan Reggie. – De az üzleti világban – nézett Weberre – és a színházi világban – pislantott Clotilde-ra – esetleg útjukba akadhatott a fickó.

Ez csillapítóan hatott. Elismerték, hogy a feltevés nem lehetetlen. De nem emlékeztek Farquharra, sohasem találkoztak vele.

Reggie figyelmeztető tekintetére Dubois abbahagyta a társalgást, és elköszöntek Weberéktől. Amikor már az utcán voltak, Dubois vállat vont:

– Hát most ön is látta őket. És nem hinném, hogy bármit is észrevett volna, ami ne lenne a legteljesebb rendben velük.

Reggie szemrehányó tekintetet vetett rá.

– *Gyászolnak*. Ezt ön nekem nem említette. Már akkor is gyászoltak, amikor először találkozott velük?

– Tényleg nem említettem – ráncolta össze a homlokát Dubois. – Igen, akkor is gyászoltak. De hát mit számít ez? Csak nem gondolja, hogy azt a gazember Farquhart gyászolják?

– Ó, drága barátom! – sóhajtott fel Reggie. – Tudja meg, hogy miért gyászolnak. De diszkréten, csak szép diszkréten. Isten önnel. Találkozunk az állomáson.

A Nantes és onnan Quimper felé induló gyorsvonat elhagyta Párizst. Rossz hangulatban, hallgatagon vacsoráztak. Aztán visszatértek a hálókocsiba, és bezárkóztak Reggie fülkéjébe.

– Nos, a feladatot teljesítettem – szólalt meg Dubois.

– Weberék az unokaöccsüket gyászolják. Mármint Weber nővérének a fiát. Tízéves volt. Weber őt tette volna meg az örökösének.

– Egy tízéves gyerek... – tűnődött Reggie. – Hogyan halt meg?

– Nem Bretagne-ban történt, nyugodjon meg – vigyorgott Dubois. – Amellett még csak nem is rejtélyes a dolog. A gyerek Fontainebleau-ban halt meg, augusztusban, diftériában. A legjobb orvosok sem tudták megmenteni. Ott vagyunk, ahol voltunk. Ez nekünk nem mond semmit.

– Ki tudja? Bernalékról van valami hír?

– Úgy látszik, elhagyták Touraine-t. Ha ők voltak azok. Nem volt velük a gyerek. Ne féljen, figyelik őket. Franciaországban nem lehet eltűnni.

– Gondolja? No jó. Marad a Bernal gyerek. Róla nem ismeretes, hogy halott lenne diftéria vagy egyéb miatt. Közben én is megtettem a magamét. Beszéltem az öreg Huetvel, tudja, azzal az őstörténésszel. Azt mondja, Farquhar istennője a „Sarni Asszony”. Egyből ráismert. Franciaország legnyugatabbra eső dombján áll. Huet szerint különös az a hely. El nem tudja képzelni, hogyan társíthatott a szobor köré a festő táncoló gyermekeket. A nép szerint pokolfajzat az a nőszemély.

– De azért maga elmegy, és megnézi – fintorgott Dubois. – Hajtja a rögeszméje.

– Nem rögeszme. Logikus következtetés. Farquhar gyerekekkel képzelte el őt. És tudunk egy halott gyerekről. A másiktól meg nem tudjuk, hogy hol van. És mindkettő olyan emberekhez tartozik, akik valahogy Farquharhoz kapcsolódnak. Ezért megyek Bretagne-ba.

– Az ország végére, sőt a világ végére. Nohát, kedves Fortune, az ön rögeszméjébe vetett hite mérhetetlen. De azért magával megyek.

Reggel szálltak le Quimperben a vonatról. Langyos napsütés, lágy tengeri levegő fogadta őket. Nem telt bele egy óra, s már kifelé kocsikáztak Quimperből, keresztül a hangás és rekettyés mocsárvidéken, egy aranyló öbölbe és egy csónakokkal teli halászfaluba, majd tovább nyugatnak. A következő falu után a táj ismét mocsaras lett. Imitt-amott óriási kövek emelkedtek a magasba, hol egy vonalban, hol kör alakban, hol magányosan.

– Brrrr... – borzongott meg Dubois. – Akár sírok ezek, akár templomok voltak, hátborzongató egy vallás lehetett, amely ide parancsolta az embereket, a világnak e szeles végére!

A kocsi megállt, a vezető hátrafordult és közölte, hogy nem hajthat tovább, de az ott – mutatott előre – a Sarni Asszony.

– Magányos a hölgy – adta a hetykét Dubois. – Nincs a közelben falu, fiam?

– Csak Sarn – mutatott a sofőr dél felé. – De jelentéktelen kis település.

Reggie elindult arrafelé.

– Hát ez igazán reményteljes kirándulás – jegyezte meg Dubois. – Ha megtaláljuk is a szobrot, mit találtunk meg? Egy bálványt a sivatagban.

Hamarosan megtalálták, és elszörnyedve néztek fel rá, mert otromba feje magasan fölējük tornyosult.

– Megtaláltuk, az nem vitás – vonta meg a vállát Dubois. – Ez az a hölgy, akit Farquhar lerajzolt. De az istenfáját. A valóságban még rondább, mint a rajzon. Csak nem képzeli, hogy elhiszem, ezt a borzalmat táncolják körül kisgyermekek? Nem létezik!

– Nem hát. Semmi ilyesmi nem történt. Legalábbis nem a mi időnkben. Az érdekes az, hogy Farquhar úgy vélte, ide illenek a gyerekek. *Rendkívül érdekes!*

Reggie még egyszer szemügyre vette a szobrot, aztán továbbindult, a mocsárvidék legmagasabb pontja felé.

Onnan megpillanthatta Sarn apró falucskáját, egy öböl peremének sötét mészikőszikla-vonulatán, amely bástyafalként nézett farkasszemet az Atlanti-óceánnal. A sziklák tövében észrevett egy magányosnak látszó, fehérre meszelt, nagyobbacska épületet.

Elégedetten tért vissza Dubois-hoz.

– Hát azért nem egészen sivatag ez. Van a közelben tisztességes lakóház is. Gyerünk oda!

Amint közelebb értek a fehér házhoz, látták, hogy egyszerű vonalú betonépítmény, több rajta az ablak, mint a fal. Jól választották meg a helyét, egy kis mélyedésben állt a sziklák alatt, védetten, mégis elég magasan ahhoz, hogy jó kilátás legyen belőle, és szabadon rásüssön a déli nap.

– Modern rondaság – jegyezte meg Dubois, akinek az ízlése meglehetősen konzervatív volt. – Szanatóriumnak kellene lennie, nem lakóháznak.

– Igen, és lehet, hogy az is! – Reggie sietősre fogta lépteit.

A ház fölé értek. Kőkerítéssel körülvett, hatalmas telken állt. Gondozott kertjénél jóval nagyobb területet foglalt el a kövezett udvar, amelynek a közepén tetővel ellátott, zenekaroknak való emelvényféle állt. Reggie mozdulatlanul figyelt. Sehol egy lélek. A panorámaablakokon nem volt függöny.

– Nem játszik a zenekar – fintorgott Dubois. – Nem szezonban jöttünk.

Reggie nem felelt, összehúzott szemmel fürkészte az egyik ablakot, ahol a napsugár megcsillant valami rézből készült tárgyon. Aztán továbbindult, még mindig a ház fölött. Senkit, az életnek semmi jelét nem látták, amíg egészen közel nem értek a sziklafal pereméhez.

Ekkor egy öböl tárult föl alattuk, a parti fövényen, amely tele volt kagylóval, gyerekek játszottak. Néhányan métáztak, mások várat építettek, megint mások egymáson bukdácsoltak, mint a kölyökkutyák. Egy szikla tetején, őrködő pózban egy férfi ült, akinek éppolyan hegyes fekete szakálla és sűrű, sötét szemöldöke volt, amelyet Farquhar firkált az étlapra. Ezek a mefisztói ékességek azonban nélkülözték Farquhar vázlatainak gunyorosságát, fintorait. Tulajdonosuk komoly, szeretetteljes figyelemmel ügyelt a gyerekekre, láthatóan külön-külön mindegyikre, vidáman oda-odaszólt nekik, és jókedvű válaszokat kapott. Derűsen, elégedetten viszonzta kacagásukat.

Reggie karon fogta és elvezette Duboist. A franciából csak úgy áradt a vidámság:

– No, kedves barátom, végre célnál vagyunk! Megvan az istennő, megvan a gyereksereg, és megvan a mi Farquharunk ördöge is. Csakhogy az az ördög vitathatatlanul atyai lélek, és a gyerekek láthatóan szeretik őt. Mire megyünk mindezzel?

– Meglátjuk. Most gyerünk – felelte Reggie.

– Ugyan hová?

– A faluba.

Sarn egymáshoz simuló, apró házikói között facipős asszonyok csevegtek és dolgozgattak. A férfiak a tengerparton verődtek össze. Az öbölben néhány kicsi, megviselt halászbárka horgonyzott, meg egy nagyobb is, jobb állapotban levő, motoros. Találtak egy szutykos kocsmát, és kaptak a tulajdonostól egy üveg címke nélküli vörös bort. Azt állította, hogy régi és csodálatos, de amikor felkínálták, hogy fogyasszon belőle velük együtt, ő inkább egy pohár *calvados* mellett döntött.

A kocsmáros lassú beszédű, pesszimista férfi volt. Számos pohár *calvados* után is csak az élet keménységéről beszélt, és Sarn nyomoráról meg a szardíniapiac pangásáról. Reggie egyetértett vele abban, hogy a megélhetés drága és az élet nehéz, de azért megvannak még a jó kis halászbárkáik Sarnban, akad még motoros is. A tulajdonos rosszkedvűen kijelentette, hogy motoros ugyan van, de csak egy, a *Badabec*, és az nem halászbárka, hanem David úr jachtja.

– Ne mondja! – ásított Reggie, és rágyújtott a pipájára. Elmélázva nézett végig a falu utcáján, egészen a különös kis templomig, amely felé egy kövér, szegényesen öltözött egyházi

férfiú közeledett egy foltozott ernyő alatt, amely feltehetőleg az erőtlen napsütés ellen szolgált védelmül. – Nos hát, sok szerencsét, barátom – dörmögte Reggie, hagyta, hogy Dubois fizessen, és elsétált.

A plébánossal a templom kapujában találkozott. Megnézhetné ezt az érdekes templomot? Természetesen nem volt semmi akadály. A templom aránylag új volt, szegényes, de láthatóan nagy gonddal tartották rendben. A plébános büszkeséggel vegyes, megindító egyszerűséggel mutatta be Reggie-nek, aki figyelmesen hallgatta. Megdicsérte a hívek jámbor törődését a templommal.

– Ön igazán kedves, uram – mosolygott rá a plébános. – A nyájam valóban felettebb jámbor, csak szegény, nagyon, nagyon szegény.

– Megengedi? – csúsztatott Reggie a pap kezébe egy bankjegyet.

– Ó, Monsieur! Ön igazán nagylelkű. Isten fizesse meg.

– Semmiség – válaszolta Reggie. – Szóra se érdemes.

Kiléptek a templomból.

– Ugye, mondhatni, nyugat felé ez az utolsó lakott hely Franciaországban?

– Néha úgy érzem, el is felejtettek bennünket – bólintott a plébános. – Igen, ez az utolsó. Hogy nagyon szegények vagyunk, az biztos. Csak David úr jó hozzánk.

– Ő látogató?

– Ó, nem. Itt lakik. A Szigetek Házában, amit ön bizonyára ismer. Nem? Bentlakásos iskola kisgyermek számára.

Luxusintézet. De David úr jó ember. Olykor majdnem ingyen fogad be legyengült szegény gyerekeket is, és rövid idő alatt vasgyúrókat farag belőlük. Csodákat láttam. Az persze biztos, hogy a világon nincs párja a sarni levegőnek. De David úr nagyon jó ember. Intézetét a szigetekről nevezte el, azokról a szigetekről – a plébános arra mutatott, ahol hatalmas sziklák álltak ki a tengerből –, amelyeket az én szegény nyájam az áldott lelkek szigeteinek nevez. A jámbor hívők azt tartják, hogy oda távoznak az ártatlanok lelkei. Igen, a Szigetek Háza David úr iskolája. Látogassa meg, uram. Érdemes.

– Ha lesz rá időm – búcsúzott Regg e.

Dubois a kapuban várta.

– Képzelve, mit tudtam meg – suttozta Reggie fülébe.

– Az a motoros bárka, azaz David úr jachtja nemrég egy hétig távol volt. David úrral a fedélzetén. Érti? Lehet, hogy átment Angliába! El kell ismerni, átkozottul beleillik az ön elképzelésébe. Íme, a kapcsolat, amelyet kieszelt: David úr Angliában volt, amikor Farquhar a vízbe fúlt. Lehetséges volna, hogy a végére jutottunk?

– És találja ki, hogy én mit hallottam! David úr iskolát tart fönt. Luxusintézetet. Bár olyan jólelkű férfiú, hogy csodaszép iskolájába néha szegények gyerekeit is befogadja, hogy meggyógyítsa őket. Csodákat művel, mondja az öreg plébános.

– Az ördögbe is! Ez nem stimmel. Persze hogy egy pap csodákat lát. Ez a dolga.

– Mindegy. Gyerünk, szeretnék minél többet megtudni erről a Davidról. Minél előbb visszajutunk Quimperbe, annál jobb.

Quimperben Dubois bezárkózott a postán a legjobb készüléket tartalmazó fiúkébe, föltárcsázta Londont, Párizst és fél Franciaországot, amíg csurogni nem kezdett a veríték az arcáról. Amikor beállított a szállodában Reggie szobájába, már közeledett a vacsoraidő. Reggie a fürdőtől elbágyadva heverészett az ágyon.

– Drága barátom! – Sajnálkozott őszinte részvétellel. – Ön kilókat fogyhatott!

– Az csak jó. És eredményeim is vannak. Ide figyeljen! Először is: a derék Bell megtudta, hogy a múlt héten a lyncombe-i öbölben a halászok egy francia motoros csónakot láttak. Figyelték, mert arra gyanakodtak, hogy a kagylóikra meg a rákjaikra pályázik. A csónak azon az éjszakán vesztegelt az öbölben, amikor Farquharnak nyoma veszett, s reggelre hűlt helye volt. A nevében nem biztosak, csak valami *Badboy*-ra emlékeznek. Ez pedig, ugye, elég közel jár a *Badabec*-hez. Másodszor: maga Monsieur David. Ismerik. Feddhetetlen a múltja. Olyasféle ember, mint ön: tudós, biológus, orvos. Négy évvel ezelőtt alapította meg sarni intézetét gyenge egészségű, gazdag családból való gyermekek részére. Nagyon jók az eredményei. Egy quimperi orvos havonta ellenőrzi. Azonban, s ez a harmadik, amit megtudtam: Weber unokaöccse júliusig itt volt! Aztán a szünetre hazament Párizsba, onnan Fontainebleau-ba, és – Dubois pattintott egyet az ujjával – egyszerre csak meghalt! Semmi kétség, diftériában.

– Szeretnék egy orvosi jelentést látni.

– Kértem. Az orvosok azonban gyanún felül állnak. És végül, ami szintén érdekes: megtalálták Bernalékat. Dijonban. Arra a kérdésre, hogy mi van a fiacskájukkal, azt válaszolták, hogy

Bretagne-ban van intézetben. Monsieur David intézetében, Sarn, Szigetek Háza, utolsó posta Quimper.

– Ejha! Kezdem érteni. Remek munkát végzett. Én meg fogtam magam, és elmentem a múzeumba. Beszéltem valakivel, aki jól ismeri az itteni mendemondákat. Elmesélte, hogy a Sarni Asszonynak annak idején gyerekáldozatokat mutattak be. Hát nem érdekes?

– De igen. Mintha már én is kezdenék látni bizonyos összefüggéseket. Mindenesetre megfigyelés alá helyeztettem mindenkit, Weberéket, Bernalékat. Ezúttal nem léphetnek meg előlem. És néhány emberem kiment, hogy David urat is szemmel tartsa a Szigetek Házában. Holnap elmegyünk, és beszélünk vele.

– Örömmel. Most pedig menjen, és fürödjön meg. Bizonyára jólesik majd. Én meg vacsorázni szeretnék.

Amikor másnap kikocsiztak Sarnba, egy másik kocsi is követte őket. Vakító, forró napsütésben indultak, de nem jutottak messze, amikor esőfelhő szállt fel a tengerről, és mire a Szigetek Házához értek, már permetezett az eső.

– Baljós jel – fintorgott Dubois. – De remélem, nem azt jelenti, hogy David úr szagot kapott, és ügyeskedni próbál.

Az ő kocsijuk behajtott a Szigetek Házának kőkerítéssel körülvett udvarába, a másik kocsi kint maradt. Dubois beküldte a névjegyét Davidhoz. Kellemes várószobába vezették őket, és nem is kellett sokáig várakozniuk.

David hanyag eleganciával öltözött, biztos fellépésű, jól fésült férfiú volt. Húsos, piros ajka mosolyra húzódott, sötét szeme fürkészve nézte őket.

– Milyen gyalázatos időt fogtak ki, uraim! Üdvözlöm a házamban, Monsieur Dubois – hajolt meg.

Dubois viszonzta az üdvözlést.

– A Sûretétől jöttem, tudós kollégám, Monsieur Fortune pedig Angliából.

David örvendett a szerencsének. És miben lehet a szolgálatukra?

– Tájékozódni szeretnénk. Először is: van itt egy növendék, Tracy, Mme Bernal fia. Jó egészségnek örvend?

– A lehető legkitűnőbbnek – vont a fel David fekete szemöldökét. – Megengedik, hogy megkérdezzem, miért érdekli ez önöket?

– Mert egy másik fiú, aki az intézetben volt, meghalt. Monsieur Weber unokaöccse. Emlékszik rá?

– Hogyne. Bájos gyermek volt. Végtelenül sajnálom. De hát bizonyára tudják, hogy a szünidő alatt betegedet meg. Otthon. Nagy tragédia a család számára. A betegség azonban nem innen eredt. Itt nem fordult elő semmiféle megbetegedés, sem fertőzés. Javaslom, hogy keressék fel dr. Lannoir-t, Quimperben, ő a felügyelő orvosunk.

– Igen, hallottam – dörmögte Reggie. – Előfordult más gyerekekkel is, hogy otthon, a szünidőben meghalt?

– Micsoda iszonyú kérdés! – háborodott fel David.

– De ugye nem tudja, mit válaszoljon rá? – csapott le Dubois.

– Ha ez gyanúsítás akar lenni, tiltakozom! Nincs semmi rejtegetnivalóm, uram. Csak Monsieur Weber unokaöccsének a haláláról hallottam. Sajnálom szegény gyereket.

– Nagyon helyes. Akkor hát bizonyára nincs kifogása ellene, ha egyik munkatársam átvizsgálja a nyilvántartásait. – Dubois kinyitotta az ablakot. Füttyentett egyet, és jelt adott valakinek a kezével.

– Egyáltalán nincs. Ahogy kívánja – hajolt meg David. – Ha megengedi, megyek is, és hozom a nyilvántartásokat. – És tényleg ment.

– Ha egy kis szerencsénk lenne, most szökni próbálna – dünyögte Dubois. – De erre ne számítson.

– Dehogyan számítok.

David valóban nem szökött meg. Visszajött és bekísérte vendégeit az irodájába, ahol Dubois leültette az emberét, hogy nézze át a nyilvántartásokat.

– Önök is átnézik? – érdeklődött David.

– Nem, mi nem – mondta szelíden Reggie. – Én az iskoláját szeretném megnézni.

– Ellenőrzés? – mosolygott David. – Végtelenül örvendek. Merem remélni, hogy elnyeri egy ilyen kiváló tudós tetszését.

Végignézték a hálótermet, az ebédlőt, a konyhát, a tantermet, a műhelyeket meg a laboratóriumot. David bőbeszédű volt, lelkes és mégis szerény. Vagy színésznek volt tökéletes, vagy pedig valóban őszintén érdeklődött az iskolai egészségügy iránt. Gyanún fölül állt, ahogyan mindent megszervezett. Reggie elidőzött a laboratóriumban.

– Kezdetleges a felszerelése – mentegetőzött David. – De hát mi más lehetne? A tudományokkal csak úgy általánosságban ismerkednek a növendékeim. Főként a növénytanal, amint látja, meg egy kis kémiával. Csak úgy szórakozásképpen.

– Igen. Nagyon helyes. De meg szeretném nézni a másik laboratóriumot is.

– Mit? – bámult rá David. – Csak ez az egy van.

– Arra a helyiségre gondolok, ahol az a nagy mikroszkóp van. A ház északi oldalán.

– Ó! – nevetett David. – Ön aztán alaposan szemügyre vette szerény házamat. Megtisztelő. A dolgozószobámra gondol, ugye, ahol a szabad időmben elszórakozom a biológiával? Hát persze hogy azt is megnézheti. Egy pillanat, máris hozom a kulcsát. Megérti, ugye, hogy a jó mikroszkópomra rázárom az ajtót? Ezek a kis haszontalanok még azzal is eljátszadoznának!

Kisietett.

– Ejha! Honnan az ördögből tudta, hogy van egy másik laboratórium is? – kérdezte Dubois.

– Tegnap észrevettem a mikroszkópot az ablakában.

– A kutyafáját! Van egyáltalán valami, amit ön nem vesz észre? No, ha egy kis szerencsénk van, most tényleg meglép.

Sokáig váraoztak, és Dubois laposra nyomta az orrát az ablaküvegen, amikor az esőfüggönyön át megpróbált egy pillantást vetni őrnek kint hagyott emberére.

David azonban nem lépett meg. Visszajött, és elnézésüket kérte, amiért az egyik tanára valamivel feltartotta. Fürgén átvezette őket a másik laboratóriumba, vagyis a dolgozószobájába.

Nem volt benne semmi rendkívüli. Polcok, tele vegyszeres üvegekkel, egy állvány, mosogatóval, és egy üvegezett szekrény, amelynek nyitva állt az ajtaja. Nem volt benne semmi. Az ablak

előtt, széles asztalra helyezve állt a rendkívül erős mikroszkóp, körülötte mindenféle apró tárgy.

Reggie szemügyre vette a vegyszeres üvegeket, és a mikroszkóphoz lépett.

– Azzal szórakozom, ami a munkám is. Így van ez, ha az ember már nem fiatal – mosolygott David. Egy üveglapocskát helyezett a mikroszkóp lencséje alá, és intett Reggie-nek, hogy nézzen a készülékbe. – Talán érdekelni fogja, amit lát.

– Ó, igen. Egy kovamoszat. Csinos – mormogta Reggie, mire David még néhány üveglapocskát mutatott neki.

– Nagyon köszönöm.

Reggie egy szemvillanására Dubois gyorsan elbúcsúzott. David nyájas volt, de láthatólag csalódott. Amint mondta, azt remélte, hogy az urak nála ebédelnek. A nyilvántartásokat átvizsgáló úr még aligha fejezhette be a munkáját. Pedig ő a legteljesebb vizsgálatot szerette volna.

– Őt itt hagyom – válaszolta Dubois kurtán. Ezzel távoztak is.

– Semmi, barátom, semmi – dűnnyögte odakint Reggie-nek Dubois.

– Ellenkezőleg. Nagyon is sok... Mire odaértünk, a szekrény üres volt!

Amint kihajtottak a kapun, egy férfi intett nekik az esőben. Megálltak, ahol már nem lehetett őket látni a házból. Ott csatlakozott hozzájuk a férfi.

– Bouvier elkapott valakit – jelentette. – A ház mögött, egy zsákkal.

Kiszálltak a kocsiból, a ház mögé kerültek, és rábukkantak Bouvier-ra, aki egy méltatlankodó, fölháborodott bretont tartott a gallérjánál fogva. Egy zsák hevert a lábuk előtt.

– Azt mondja, csak szemét, amit a tengerhez akart vinni, ahová önteni szokták. De azért elkaptam.

– Helyes! No, nézzük csak. – Dubois szétnyitotta a zsák száját.

– Az ördögbe is! Hiszen ezek törött üvegek!

Bele akart kotorni a zsákba, de Reggie lefogta a kezét.

– Ne, ezt ne csinálja! – szólt rá. – Kockázatos!

– Miért? Mondom, hogy csak törött üvegek, lekvármaradékkal vagy mivel.

– Ahogy mondja. Törött üvegek, lekvármaradékkal. Mégis...

– Reggie esőáztatta arcán elégedett mosoly ömlött szét. – Ez az, amit keresünk. Az üres szekrény tartalma. Lesz vele egy kis munkám. Megyek is a zsákkal a kórházba. Tudja mit? Vigye magával Davidot a csendőrségre a másik kocsiban. Isten önnel.

Néhány órával később Reggie belépett a quimper-i csendőrség barátságatlan szobájába. Ott ült egy asztal két oldalán Dubois és David. Egyikük sem nyújtott szívderítő látványt. David magabiztosságának nyoma veszett, a ruhája gyűrött volt, magába roskadva kuporgott a széken, nem tudta leplezni kimerültségét és idegességét. Dubois-nak is zilált volt a külseje, a szeme bedagadt és a szokottnál kisebbnek látszott, de széles arcán mohó kíméletlenség ült.

– Áh, végre megjött! Mi újságja van, Monsieur David számára?

– Hát, tartunk egy kis bemutatót. – Reggie egy dobozt helyezett az asztalra, és kivett belőle egy mikroszkópot. – Nem olyan finom szerszám, mint az öné, Monsieur David, de azért megteszi. – Beigazított egy üveglapocskát. – Néhány nagyon szép kovamoszatot mutatott nekem a laboratóriumában. Hadd mutassak most én is valamit. Szintén az ön laboratóriumából. Abból a zsáknyi anyagból, amelyet a tengerbe akart dobni. Nézze csak!

David összeszedte magát, belenézett a mikroszkópba, aztán Reggie-re bámult, és visszazöttyent a székére.

– De ez még semmi. – Reggie üveglapot cserélt. – Ezt nézze meg!

David megint belenézett a mikroszkópba, s megint visszaült. Beszívta húsos ajkát, aztán meg kivillantotta a fogát, úgy vigyorgott.

– No és aztán?

– Mi az? – kukkantott a mikroszkópba Dubois is. – Láncot alkotó pontocskák. – Reggie visszatette az első üveglapot. – Ezek meg vonalacskák, ponttal a tetejükön.

– Nem is olyan rossz egy laikustól, igaz, Monsieur David? Streptococcus pyxogenes, diftériabacilus. De van itt még más is...

– Igazán? – gúnyolódott David.

– Van bizony. De hát már ez is elegendő. Pyxogenest találtak a kis Weber gyerekekben. Így már érthető, miért végzett vele olyan könyörtelenül a diftéria. Rendkívül ügyes, tudományos módszerrel elkövetett gyilkosság történt.

– És a többinél? – mennydörgött Dubois. – A többinél aki hazament a szünidőre és elpusztult?! Hány volt ilyen? Kettő, három, négy? Vagy több is, David?

– Mit számít? Igen, mások is eljutottak az áldott lelkek szigeteire. Viszont sokan vannak, akik meggyógyultak és megerősödtek. Csak nevetni tudok magukon.

– Heródes! – kiáltotta Dubois. – Gyermeekyllikosságokból gazdagodtál meg. De mi nevetünk utoljára. Átadunk az igazságszolgáltatásnak.

– Az igazságszolgáltatásnak? Azt maga csak gondolja – vigyorgott újra David. – Maga primitív, barbár rendőr. Én viszont racionálisan gondolkodó tudós vagyok. Feláldozok egy életet, hogy egy tucat másik ember boldog életét biztosíthassam. Megfizetik azoknak a halálát, akik a gazdagságra vágyók útjában állnak, és ezzel a pénzzel másokat, sokakat meggyógyítok. Hát nem így bölcs és igazságos? Haljon meg egy, hogy megmenekülhessen a többi – ez az én hitvallásom. És eljön az idő, amikor sokaké ez lesz, és akkor tele lesz a világ Davidokkal. De én azt már nem érem meg. Nekem végem.

– Istenemre, még nem! – kiáltotta Dubois.

– De igen, barátom. Már bennem a gyilkos kór. Gondoskodtam róla. – Reggie felé intett. – Még maga sem fog megmenteni, tudós kolléga. Isten velük. Menjenek, és vegyék üldözőbe a Webereket meg a Bernalokat és a többit. David megtér az áldott lelkek szigeteire.

Hátrahanyatlott a széken. Reggie hozzálépett, figyelmesen megnézte, megtapogatta.

– Jól tenné, Dubois, ha elvitetné a kórházba.

– Csak színészkedik a barátunk.

– Ó, nem. Nem olyan ember. Valóban beteg. Volt a gyűjteményében diplococcus meningitis. Lehet, hogy agyhártyagyulladás van.

Az volt.

Tíz nap múlva Dubois elkísérte Londonba Reggie-t, és beszámolt Lomasnak az ügyről.

– Végtelenül sajnálom, hogy senkit sem ajánlhatok az akasztófára. De hát mit csináljak? A szerencsétlen Farquhart kétségtelenül David és Bernal gyilkolta meg. De nincs rá bizonyíték. És David különben is halott. Bernalt azonban a mostohafia meggyilkolására irányuló szövetkezésért elkaptuk. Ez is valami. Az eset végtelenül egyszerű volt, amilyenek a nagy bűnesetek általában lenni szoktak. Nagyon régi eljárás a valakinek az útjában álló gyermekek váratlan halálának a megszervezése. David esetében az volt a különleges hogy ezt tudományos módszerekkel végezte. Olyan gyerekekkel végzett, akikre nagy örökség várt, s akik mögött volt még egy mohó várományos. Weber unokaöccse a szép Clotilde útját állta el a Weber-vagyontól. Bernalné első házasságából született kislánya az asszony második férjének állt az útjában a nagypapa, az öreg milliomos vagyonához. És a többi! Csupa hasonló eset. Ott a szép, modern iskola jó módú, de gyenge szervezetű gyermekek számára. Tíz közül kilenc gyönyörűen fejlődik, de a tizedik számára ott van David laboratóriuma s a gyilkos betegség bacilusa, amelyet hazavisz magában a szünidőre. Mind otthon halnak meg. És mind olyan betegségben, amellyel bárhol

megfertőződhetnek. Igen, ez egy lángész műve volt. És így folytatódott volna tovább is, ha ez a szerencsétlen semmirekellő, az a Farquhar bele nem botlik Bretagne-ban Davidba, és zsarolni nem kezdi a szép Clotilde-ot no meg Bernalt. Clotilde az ékszereivel fizet, és úgy kell tennie, mintha rablás történt volna. Vele is számolunk. Bernal nem fizet – talán mert nem tud. Farquhar megpróbálja megkönyékezni a nagyapát, mire Bernal odahívja Davidot, és a zsarolót elteszik láb alól. A világ legrégebbi története. De a gazemberek mindig rosszul végzik, az igazság meg diadalt arat. Íme, az igazság angyala – hajolt meg Dubois Reggie felé. – Ön mutatta nekem az utat. Örülök, hogy a szolgálatára lehettem. Ugye, nem szerepelt rosszul az öreg Dubois?

– Szó sincs róla! Ellenkezőleg: nagyon is jól – dörmögte Reggie. – Azért ez furcsa egy história. Az a David több gyereket gyógyított meg, mint ahányat megölt. Sokkal többet. Jótevő is lehetett volna akit sokan áldanak, ha nincs hatalom a kezében. De neki volt: a tudomány. S a tudomány veszélyes hatalom is lehet. Az olyanok kezében, akik nem értek meg rá.